

Stanowisko banków w zakresie ujednolicenia zasad oferowania dalszych narzędzi pomocowych dla klientów sektora bankowego w związku z reaktywacją Wytycznych EBA:

I. Postanowienia ogólne

1. Stanowisko zostało wypracowane pod patronatem Związku Banków Polskich w ramach uzgodnień z bankami-członkami Związku Banków Polskich w związku z utrzymującym się stanem pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 oraz reaktywacją Wytycznych EBA w dniu 2 grudnia 2020 r. Lista banków, które zobowiązują się do stosowania stanowiska zostanie określona w załączniku do niniejszego dokumentu (banki-członkowie ZBP).
2. Tak jak w przypadku pierwotnego moratorium pozaustawowego wypracowanego w marcu 2020 r., niniejsze stanowisko ma charakter moratorium pozaustawowego w rozumieniu pkt. 10 lit a Wytycznych EBA dotyczących ustawowych i pozaustawowych moratoriów na spłaty kredytów, stosowanych w obliczu kryzysu spowodowanego przez COVID-19, tj. *nieustawodawczej inicjatywie przewidującej ulgę w spłacie podjętej przez instytucję w ramach branżowego lub sektorowego programu moratoryjnego uzgodnionego lub koordynowanego w obrębie sektora bankowego lub jego istotnej części, w miarę możliwości we współpracy z organami publicznymi, który to program moratoryjny jest otwarty dla zainteresowanych i przewiduje podjęcie podobnych działań na rzecz zapewnienia ulgi w spłacie podejmowanych przez odpowiednie instytucje kredytowe* (dalej: Wytyczne EBA).
3. Stanowisko w pkt. 4 poniżej określa ogólne kryteria skorzystania z instrumentów pomocowych, określonych w pkt. II i dotyczy zarówno produktów kredytowych, jak i leasingowych oraz faktoringowych (posiadanych przez banki w ramach swoich grup kapitałowych).
4. Instrumenty pomocowe, określone w pkt. II niniejszego stanowiska, **są dostępne dla wszystkich tych klientów banków**, którzy (i) są przedsiębiorcami uprawnionymi do świadczeń z Tarczy Finansowej PFR 2.0¹ (z rozszerzeniem na przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie wynajmu powierzchni w obiektach handlowych lub usługowych, w tym parkach handlowych, o powierzchni sprzedaży lub świadczenia usług powyżej 2000 m²) oraz jednocześnie (ii) spełniają **następujące kryteria** (wymogi z pkt. 17 lit. b Wytycznych):
  - 1) w zakresie mikro i małych przedsiębiorców.
    - opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek nie przekracza 30 dni na dzień 29 lutego 2020 r. lub na dzień złożenia wniosku przez klienta.
  - 2) w zakresie średnich przedsiębiorców.
    - posiadanie zdolności kredytowej na koniec 2019 r. (z zastrzeżeniem, że ocena zdolności kredytowej nie jest dokonywana na dzień złożenia wniosku przez klienta) i przejściowe pogorszenie sytuacji kredytobiorcy w związku z pandemią koronawirusa SARS-CoV-2 oraz na dzień złożenia wniosku przez klienta nie złożono wobec niego wniosku o postępowanie

¹ Na dzień 11 stycznia 2021 r. Tarcza Finansowa PFR 2.0 jest dostępna dla 45 branż wymienionych na stronie internetowej Polskiego Funduszu Rozwoju: <https://pfrsa.pl/tarcza-finansowa-pfr/tarcza-finansowa-pfr-20.html#mmsp>. Lista branż może ulec zmianie w przypadku przyjęcia przez Radę Ministrów zmian w Uchwale Rady Ministrów z dnia 5 stycznia 2021 r. w sprawie programu rządowego „Tarcza Finansowa 2.0 Polskiego Funduszu Rozwoju dla mikro, małych i średnich firm” (ostatnia zmiana Uchwały została przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 5 stycznia 2021 r.).

upadłościowe lub restrukturyzacyjne i nie otwarto likwidacji przedsiębiorstwa, a także nie toczy się postępowanie egzekucyjne.

3) w zakresie dużych przedsiębiorców.

– posiadanie zdolności kredytowej na koniec 2019 r. (z zastrzeżeniem, że ocena zdolności kredytowej nie jest dokonywana na dzień złożenia wniosku przez klienta) i przejściowe pogorszenie sytuacji kredytobiorcy w związku z pandemią koronawirusa SARS-CoV-2 oraz na dzień złożenia wniosku przez klienta nie złożono wobec niego wniosku o postępowanie upadłościowe lub restrukturyzacyjne i nie otwarto likwidacji przedsiębiorstwa, a także nie toczy się postępowanie egzekucyjne.

5. Stanowisko obowiązuje dla instrumentów pomocowych udzielanych od dnia **18 stycznia 2021 r.** do **31 marca 2021 r.** W przypadku odpowiedniego przedłużenia stosowania wytycznych EBA banki mogą podjąć decyzję o przedłużeniu oferowania instrumentów pomocowych, jeżeli będzie tego wymagała sytuacja związana z wydłużającą się pandemią koronawirusa SARS-CoV-2.

6. Instrumenty pomocowe, określone w pkt. II poniżej, nie będą oferowane w stosunku do umów kredytu/produktów odnawialnych/produktów leasingowych/produktów faktoringowych zawartych **po 13 marca 2020 r.**

7. Odroczenie/odnowienie spłaty kredytu następuje na warunkach, o których mowa w pkt. II poniżej.

8. Odroczenie spłaty kredytu na warunkach określonych w niniejszym stanowisku skutkuje zmianą harmonogramu spłaty kredytu, a w przypadku odroczenia rat kapitałowo-odsetkowych bank nalicza odsetki za okres odroczenia zgodnie z warunkami pierwotnej umowy kredytowej.

9. Odroczenie spłat kredytu wynosi:

- maksymalnie 3 miesiące dla klientów, którzy skorzystali już z pierwotnego moratorium pozaustawowego (niezależnie od dotychczasowego okresu odroczenia udzielonego w ramach tego moratorium),
- maksymalnie 6 miesięcy dla klientów, którzy nie skorzystali dotychczas z pierwotnego moratorium pozaustawowego,

niezależnie od liczby złożonych wniosków (z zastrzeżeniem, że maksymalny okres w przypadku odroczenia rat kapitałowo-odsetkowych określonych w pkt. II ppkt. 2.1 niniejszego stanowiska wynosi 3 miesiące). Dopuszczalne jest złożenie przez klienta więcej niż jednego wniosku, ale wówczas maksymalny łączny okres odroczenia nie może przekroczyć limitów określonych w niniejszym punkcie.

10. Bank ma prawo wprowadzić ograniczenia dotyczące dystrybucji środków na rzecz właścicieli, udzielania pożyczek lub poręczeń oraz wypłaty dywidendy.

11. Banki są zobowiązane do raportowania danych zgodnie z wytycznymi EBA wg zakresu ustalonego przez UKNF.

12. Użyte w niniejszym stanowisku określenia oznaczają:

- a) tryb uproszczony rozpatrywania wniosku – nieautomatyczny, ale odformalizowany i przyspieszony sposób rozpatrywania wniosków klienta (bez badania zdolności kredytowej na dzień złożenia wniosku przez klienta);

- b) narzędzia pomocowe oferowane w ramach dedykowanych ustaw – gwarancje oferowane przez Bank Gospodarstwa Krajowego, a także przez inne podmioty pod warunkiem, że: gwarancja taka stanowi uznaną ochronę kredytową zgodnie z art. 213-215 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych („CRR”).

II. Rodzaje instrumentów pomocowych (wymogi z pkt. 17 lit d Wytocznych)

1. Oferta dla mikro i małego przedsiębiorcy (zgodnie z def. poniżej)

Za mikro i małego przedsiębiorcę w rozumieniu niniejszego stanowiska uważa się podmiot, którego obsługa w danej instytucji finansowej odbywa się w ramach modelu oceny ryzyka lub innego klasyfikowanego jako proces bankowości detalicznej (lub innej ekwiwalentnej).

Uzgodnione działania pomocowe:

- 1.1. Odroczenie spłat rat kapitałowych lub kapitałowo-odsetkowych** w trybie automatycznym lub uproszczonym zgodnie z wnioskiem klienta na wskazany przez niego okres wynoszący maksymalnie **3 miesiące (6 miesięcy dla klientów, którzy nie skorzystali dotychczas z pierwotnego moratorium)**, niezależnie od liczby złożonych wniosków przez danego klienta.
- 1.2 Produkty odnawialne** (kredyty w rachunku, karty kredytowe), które nie spełniają standardowych warunków odnowienia do 31 marca 2021 r., **mogą być odnowione** w trybie uproszczonym w uzgodnieniu z klientem na okres do **3 miesiące (6 miesięcy dla klientów, którzy nie skorzystali dotychczas z pierwotnego moratorium)**, istnieje możliwość dodatkowego zabezpieczenia transakcji, w tym o narzędzia pomocowe oferowane w ramach dedykowanych ustaw na okres trwania narzędzia pomocowego.
- 1.3** Banki nie będą pobierać opłat lub prowizji za przyjęcie i rozpatrzenie wniosków dotyczących zawieszenia spłat rat kapitałowych lub kapitałowo-odsetkowych.
- 1.4** W przypadku produktów **leasingowych** następuje **odroczenie lub obniżenie spłaty raty leasingowej** (części kapitałowej) na uzgodniony okres, wynoszący maksymalnie **3 miesiące (6 miesięcy dla klientów, którzy nie skorzystali dotychczas z pierwotnego moratorium)**, niezależnie od liczby złożonych wniosków przez danego klienta. W przypadku produktu faktoringowego następuje odroczenie spłaty należnej od klienta na uzgodniony okres wynoszący maksymalnie **3 miesiące (6 miesięcy dla klientów, którzy nie skorzystali dotychczas z pierwotnego moratorium)**, niezależnie od liczby złożonych wniosków przez danego klienta.

2. Oferta dla średnich przedsiębiorców (zgodnie z definicją poniżej)

Za średniego przedsiębiorcę w rozumieniu niniejszego stanowiska, uważa się przedsiębiorcę, który w co najmniej jednym roku z dwóch ostatnich lat obrotowych osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz z operacji finansowych **nieprzekraczający** równowartości w złotych 50 milionów euro i nie jest jednocześnie mikro i małym przedsiębiorcą, w rozumieniu definicji określonej w punkcie 1 powyżej.

Uzgodnione działania pomocowe:

- 2.1.** Odroczenie spłat rat **kapitałowych** lub **kapitałowo-odsetkowych**, zgodnie z wnioskiem klienta, na wskazany przez niego okres, wynoszący maksymalnie odpowiednio: **3 miesiące** (**6 miesięcy** dla klientów, którzy nie skorzystali dotychczas z pierwotnego moratorium) (raty kapitałowe) i **3 miesiące** (raty kapitałowo-odsetkowe), niezależnie od liczby złożonych wniosków przez danego klienta.
- 2.2. Produkty odnawialne** (kredyty w rachunku, karty kredytowe), które nie spełniają standardowych warunków odnowienia do 31 marca 2021 r., **mogą być odnowione** w trybie uproszczonym w uzgodnieniu z klientem na okres do **3 miesięcy** (**6 miesięcy** dla klientów, którzy nie skorzystali dotychczas z pierwotnego moratorium), istnieje możliwość dodatkowego zabezpieczenia transakcji, w tym o narzędzia pomocowe oferowane w ramach dedykowanych ustaw na okres trwania narzędzia pomocowego.
- 2.3.** W przypadku **produktów leasingowych** następuje **odroczenie lub obniżenie spłaty raty leasingowej** (części kapitałowej) na uzgodniony okres, wynoszący maksymalnie **3 miesiące** (**6 miesięcy** dla klientów, którzy nie skorzystali dotychczas z pierwotnego moratorium), niezależnie od liczby złożonych wniosków przez danego klienta. W przypadku produktu **faktoringowego** następuje odroczenie **spłaty należnej od klienta** na uzgodniony okres wynoszący maksymalnie **3 miesiące** (**6 miesięcy** dla klientów, którzy nie skorzystali dotychczas z pierwotnego moratorium), niezależnie od liczby złożonych wniosków przez danego klienta.

3. Oferta dla dużych przedsiębiorców (zgodnie z definicją poniżej)

Za **dużego przedsiębiorcę** w rozumieniu niniejszego stanowiska uważa się przedsiębiorcę, który w co najmniej jednym roku z dwóch ostatnich lat obrotowych osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz z operacji finansowych **przekraczający** równowartość w złotych 50 milionów euro.

Uzgodnione działania pomocowe:

- 3.1.** Odroczenie **spłat rat kapitałowych** zgodnie z wnioskiem klienta, na wskazany przez niego okres, wynoszący maksymalnie **3 miesiące** (**6 miesięcy** dla klientów, którzy nie skorzystali dotychczas z pierwotnego moratorium), niezależnie od liczby złożonych wniosków przez danego klienta.
- 3.2. Produkty odnawialne** (kredyty w rachunku, karty kredytowe), które nie spełniają standardowych warunków odnowienia do 31 marca 2021 r., **mogą być odnowione** w trybie uproszczonym w uzgodnieniu z klientem na okres do **3 miesięcy** (**6 miesięcy** dla klientów, którzy nie skorzystali dotychczas z pierwotnego moratorium), istnieje możliwość dodatkowego zabezpieczenia transakcji, w tym o narzędzia pomocowe oferowane w ramach dedykowanych ustaw na okres trwania narzędzia pomocowego.
- 3.3.** W przypadku produktów leasingowych następuje **odroczenie lub obniżenie spłaty raty leasingowej** (części kapitałowej) na uzgodniony okres, wynoszący maksymalnie **3 miesiące**

(6 miesięcy dla klientów, którzy nie skorzystali dotychczas z pierwotnego moratorium), niezależnie od liczby złożonych wniosków przez danego klienta. W przypadku produktu faktoringowego następuje **odroczenie spłaty** należnej od klienta na uzgodniony okres wynoszący maksymalnie **3 miesiące (6 miesięcy** dla klientów, którzy nie skorzystali dotychczas z pierwotnego moratorium), niezależnie od liczby złożonych wniosków przez danego klienta.